

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 59/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Blankou Nagyovou, Štúrova 44, Košice, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 84/2018 z 28. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Dňa 21. februára 2019 bola Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

██████████, a ██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 84/2018 z 28. novembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 344/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky schváleného na zasadnutí pléna ústavného súdu konaného 4. decembra 2019 na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) je na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová, predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 16 C 99/2009 sa sťažovatelia v právnom postavení žalobcov domáhali voči ██████████, ██████████ (ďalej len „žalovaná v 1. rade“), a Všeobecnej úverovej banke, a. s., Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO 31 320 155 (ďalej len „žalovaná v 2. rade“), určenia vlastníckeho práva a určenia,

že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom. Rozsudkom sp. zn. 16 C 99/2009 zo 14. apríla 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd určil, že sťažovatelia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. ■■■, nachádzajúceho sa na 5. poschodí bytového domu a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 2505/100 000-in v bytovom dome súpis. č. ■■■, nachádzajúceho sa na parcele č. ■■■ na ulici ■■■, zapísaného na LV č. ■■■ pre katastrálne územie ■■■ (výrok I). Ďalej určil, že už uvedený byt č. ■■■ so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu nie je zaťažený záložným právom v prospech žalovanej v 2. rade (výrok II). Súčasne okresný súd priznal sťažovateľom náhradu trov konania.

5. O odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 Co 102/2016 z 24. januára 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

6. Proti rozsudku krajského súdu podali žalované v 1. a 2. rade dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že rozsudok krajského súdu z 24. januára 2017 v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti prvotne podrobne opisujú priebeh samotného sporového konania pred všeobecnými súdmi a následne sa venujú analýze napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a namietajú, že najvyšší súd „*v odôvodnení žiadnym spôsobom neuviedol, prečo podľa neho námietky dovolateľov spôsobujú nepreskúmateľnosť rozhodnutia, resp. povedané inak, NS SR žiadnym spôsobom neozrejmuje, či došlo k naplneniu hypotézy ust. § 420 písm. f) C. s. p...*“. Sťažovatelia nesúhlasili so záverom najvyššieho súdu, že tvrdenia žalovanej v 1. rade o jej dobromyseľnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a o spôsobe jeho nadobudnutia vydržaním sú pre konanie podstatné. Súčasne však zdôraznili, že najvyšší súd „*netvrdí, že tieto námietky sú dôvodné ale, že sa s nimi konajúce súdy prvej a druhej inštancie nevysporiadali, resp. že rozhodnutie o nich žiadnym spôsobom neodôvodnili*“.

8. Ďalej sa sťažovatelia vyjadrili k námietke vydržania žalovanej v 1. rade, ktorú považujú za zjavne nedôvodnú, preto podľa ich názoru nebolo potrebné, aby sa ňou okresný súd ani krajský súd zaoberali v odôvodnení svojich rozhodnutí. Vo vzťahu k námietke nadobudnutia vlastníckeho práva na základe dobromyseľnosti žalovanej v 1. rade argumentujú, že okresný súd aj krajský súd sa s uvedenou otázkou vysporiadali a dali za pravdu im ako žalobcom. Podľa názoru sťažovateľov preto nie je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu *„správne a nebola naplnená ani základná podmienka nepreskúmateľnosti súdnych rozhodnutí“*.

9. Sťažovatelia nesúhlasia s názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého je otázka posúdenia splnenia podmienok dovolacieho konania otázkou zákonnosti a patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu. Podľa sťažovateľov má práve ústavný súd v rámci konania o ústavnej sťažnosti právomoc posúdiť splnenie podmienok prípustnosti dovolania.

10. S poukazom na viaceré rozhodnutia ústavného súdu sťažovatelia tvrdia, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu *«nezákonným, svojvoľným a protiústavným spôsobom zasiahlo do práva sťažovateľov na pokojné užívanie predmetného bytu a práva na súdnu ochranu majetku. Zásah prezentujú následky rozhodnutia, keďže v dôsledku neho prestalo byť rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I právoplatné, čiže sťažovateľom bolo opätovne „odobraté“ vlastnícke právo k predmetnému bytu, ktorého sa viac ako 15 rokov domáhali»*. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sťažovatelia považujú za nepreskúmateľné a svojvoľné a vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) uvádzajú, že *«hlavným argumentom (aj keď nie jediným) tejto ústavnej sťažnosti nie je „diskusia, resp. prezentovanie názorov“, že podľa nášho názoru nie je možné subsumovať nepreskúmateľnosť rozhodnutia pod dovolací dôvod v zmysle ust. § 420 písm. f) C. s .p., ale tvrdenie, že NS SR sa svojim rozhodnutím odklonil od ustáleného a konštantného výkladu, za ktorých okolností nepreskúmateľnosť zakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f)»*.

11. Sťažovatelia sa ďalej v ústavnej sťažnosti zaoberajú analýzou stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, citujú viaceré rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia a podrobne sa s poukazom na judikatúru najvyššieho súdu venujú aj tzv. vadám zmätočnosti zakladajúcim prípustnosť dovolania.

12. Nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa podľa názoru sťažovateľov prejavuje v dvoch rovinách. *„Prvá rovina, ak pripustíme, že NS SR správne aplikoval stanovisko, čiže sa v danom prípade jednalo o výnimočnú situáciu, čo by malo napĺňať hypotézu stanoviska, tak NS SR vo svojom rozhodnutí sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tým, že prečo práve nepreskúmateľnosť vytykávaná námietkami dovolateľov má napĺňať predmetnú hypotézu.“* Najvyšší súd tak podľa sťažovateľov v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie rozhodol, že ide o výnimočnú situáciu, pričom v odôvodnení napadnutého uznesenia nevysvetlil, z akého dôvodu je námietka žalovanej v 1. rade o vydržaní taká dôležitá pre konanie, že v prípade nevysporiadania sa s ňou môže dôjsť k výnimočnej situácii rovnajúcej sa *„justičnému omylu“*.

13. *«Druhá rovina vychádza z úvahy, že NS SR nezaložil svoje rozhodnutie úplne na predmetnom stanovisku, ale aplikoval stanovisko ako „odrazový mostík“ a v závere úvahy sa od stanoviska odklonil, čím v podstate tvrdí, že dôvody pre ktoré zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach napĺňajú dôvod prípustnosti a dovolací dôvod v zmysle ust. § 420 písm. f) C. s. p. Uvedený postup NS SR je nielenže nepreskúmateľný, ale je aj značne svojvoľný, keďže bez zákonného podkladu sa odkláňa od ustáleného a záväzného výkladu, ktorý prezentuje stanovisko.»*

14. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa podľa sťažovateľov vyznačuje taktiež arbitrárnosťou, ktorá spočíva v tom, že napadnuté uznesenie je *„nelogické, odporuje účelu a textu právnych noriem, na ktoré sa dovolací súd odvoláva a je založené na úplnom popretí podmienok aplikácie stanoviska, na ktoré odvolací súd odkazuje“*. Námietku žalovanej v 1. rade, ktorá sa týka nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, považujú sťažovatelia za nedôvodnú, keďže žaloba vo veci samej bola podaná 5. marca 2009, pričom

desaťročná vydržacia doba uplynula 28. augusta 2009. Z tohto dôvodu nevysporiadanie sa s predmetnou námietkou žalovanej v 1. rade žiadnym spôsobom nezakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. „Svojvôľa NS SR sa teda prejavuje v tom, že založil svoje rozhodnutie na neexistujúcej výnimočnosti nepreskúmateľnosti, ktorú subjektívne zdôvodnil a v priamom rozpore s účelom a znením ust. § 420 písm. f) C. s. p. rozhodol o možnosti jeho aplikácie ako dôvodu prípustnosti a dovolacieho dôvodu, pričom tak učinil v rozpore so záväzným stanoviskom občianskoprávneho kolégia NS SR.“

15. Súčasne podľa názoru sťažovateľov „trpí“ napadnuté uznesenie najvyššieho súdu aj tým, že je nezákonné, keďže najvyšší súd „považoval za naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) C. s. p. aj nevykonanie dokazovania a nevysvetlenie dôvodov, prečo k vykonaniu dokazovania nedošlo“. Okresný súd ani krajský súd nevykonali dokazovanie v uvedenom rozsahu z dôvodu, že nesúhlasili s právnou argumentáciou žalovanej v 1. rade, a nie preto, že by takýto dôkaz opomenuli. Sťažovatelia sú preto toho názoru, že aplikáciou zásady, podľa ktorej „nikto nemôže na iného previesť viac práv ako v skutočnosti má“, sa súdy dostatočne vysporiadali s námietkou nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka.

16. Sťažovatelia na záver vyjadrujú presvedčenie, že «... rozhodnutím NS SR došlo k porušeniu základných práv sťažovateľov závažným protiústavným spôsobom, keďže NS SR rozhodol arbitrárne v priamom rozpore s právnym názorom, na ktorý sám odkazuje, protizákonne v rozpore s ustálenou judikatúrou, svoje rozhodnutie založil na nepreskúmateľných subjektívnych dôvodoch, čím nielenže závažným spôsobom zasiahol do právnej istoty sťažovateľov a fakticky z nich „spravil bezdomovcov“, ale z pohľadu rozhodovania NS SR celkovo nabúral právnú istotu a rozhodovaciu prax týkajúcu sa prípustnosti dovolania...».

17. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ich ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„I. Základné práva sťažovateľov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 20 ods. 1 ústavy SR a podľa . 1 Dodatkového protokolu uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.11.2018 sp. zn. I Cdo 84/2018 porušen boli.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.11.2018 sp. zn. I Cdo 84/2018 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na dalšie konanie.

III. Sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10.000 EUR (slovom: desaťtisíc eur), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinn im zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

IV. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinn uhradiť sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 1.217,96  (slovom: tristoštyridsaťšesť Eur a dvadsaťšesť Centov) za dva úkony právnej služby, vrátane paušálu ( 599,17  +  9,80 ) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Blanke Nagyovej, adv., veden vo [REDAKOVANÉ], IBAN: [REDAKOVANÉ].“

II.

Relevantn pravn uprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

18. Podľa l. 124 ústavy ustavn súd je nezávislým sudnm orgánom ochrany ústavnosti.

19. Podľa l. 127 ods. 1 ústavy ustavn súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktor Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanovenm zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje in súd.

20. Podľa l. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

21. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

22. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

23. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti

sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

24. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

25. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

26. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

27. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

28. Podľa čl. 1 vety prvej dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

29. Ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už v minulosti judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Právne posúdenie ústavným súdom

30. Sťažovatelia sa podanou ústavnou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 ústavy a ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, taktiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

31. Sťažovatelia vidia porušenie ich označených práv v postupe najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd pripustil dovolanie žalovaných v 1. a 2. rade bez splnenia zákonom stanovených podmienok na takýto postup. Z tohto dôvodu napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považujú za arbitrárne, nepreskúmateľné a nezákonné.

32. V danom prípade ústavná sťažnosť smeruje proti kasačnému rozhodnutiu najvyššieho súdu, ktoré nie je „konečným rozhodnutím“ vo veci, preto sa ústavný súd najprv zaoberal tým, či táto povaha napadnutého rozhodnutia nebráni prijatiu ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

33. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že zásadne rozhoduje o merite veci len v prípade takej ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti „konečným“ rozhodnutiam orgánov verejnej moci. Spravidla musí ísť o rozhodnutie, ktorým sa súdne či iné konanie končí, a jeho účastník nemá možnosť inej právnej obrany než využitie inštitútu ústavnej sťažnosti. Ústavný súd s poukazom na svoje rozhodnutie vo veci sp. zn. II. ÚS 105/09, na tomto svojom názore zotrváva, avšak v záujme poskytnutia účinnej ochrany základným právam účastníkov súdneho konania nie je možné na tomto názore zotrvať bezvýhradne.

34. Prípadi hodnými odlišného prístupu sú najmä prípady takých zrušujúcich rozhodnutí, ktorými bolo porušené základné právo sťažovateľa ústavne procesného charakteru. Odmietnutím preskúmania ústavnosti postupu odvolacieho (dovolacieho) súdu a napravenia jeho pochybenia tohto druhu by bol totiž účastník vystavený v nasledujúcom konaní v niektorých prípadoch neodstrániteľným následkom aplikácie záväzného právneho názoru, ktorý je poznačený porušením ústavne procesných práv. Nebola by účinnou ochrana poskytovaná základným právam a slobodám fyzických a právnických osôb ústavným súdom, ak by ústavný súd nemohol zasiahnuť a následky porušenia základných práv a slobôd odstrániť prv, ako skončí konanie vo veci konečným rozhodnutím akceptujúcim právny názor vyslovený odvolacím (dovolacím) súdom v jeho rozhodnutí postihnutom vadou spočívajúcou v porušení ústavne procesných práv účastníkov takéhoto konania (m. m. III. ÚS 46/2013).

35. Vzhľadom na takto formulovaný názor (napr. aj vo veciach vedených pod sp. zn. III. ÚS 508/2011, III. ÚS 686/2017) sa ústavný súd zaoberal tým, či v danom prípade ide o také kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým bola konečným spôsobom riešená zásadná právna otázka v neprospech sťažovateľov, ktorú už nebude možné v ďalšom konaní riešiť z dôvodu záväznosti právneho názoru nadriadeného súdu. Ústavný súd skúmal i to, či postup najvyššieho súdu má pre sťažovateľov v budúcnosti z hľadiska prípadného neskoršieho ústavno-súdneho prieskumu meritórneho rozhodnutia neodstrániteľné následky.

36. Vychádzajúc z týchto úvah, ústavný súd posudzoval napadnuté uznesenie najvyššieho súdu predovšetkým z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti jeho odôvodnenia, pretože i uznesenie najvyššieho súdu, ktorým sa konanie vo veci samej právoplatne nekončí, musí spĺňať požiadavky plynúce z viacerých čiastkových aspektov základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie. Teda aj rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým sa zrušuje rozhodnutie krajského súdu (prípadne okresného súdu) a vec sa mu vracia na ďalšie konanie, musí dosahovať takú kvalitu odôvodnenia, aká preň vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy (rovnako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru), a tiež jeho výrok musí mať potrebný právny základ v ustanoveniach nielen procesného, ale i hmotného práva, ako aj náležitú oporu v odôvodnení (II. ÚS 50/2018, II. ÚS 101/2019).

37. Ako už bolo vedené, sťažovatelia najvyššiemu súdu vytýkajú, že nesprávne aplikoval svoju judikatúru, keď dospel k záveru, že nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu v ich veci zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

38. V danom prípade najvyšší súd dovolanie pripustil iba z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP, pričom tvrdeniami žalovaných v 1. a 2. rade týkajúcimi sa prípustnosti podaných dovolaní aj podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP sa už nezaoberal vzhľadom na konštatovanie porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia (bod 18) poukázal na stanovisko občianskoprávneho kolégia z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 a jeho právnu vetu, ktorá znie: „*Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.*“. Najvyšší súd konštatoval, že nevzhladol žiaden dôvod na odklonenie sa od tohto stanoviska ani za účinnosti Civilného sporového poriadku.

39. Najvyšší súd zastával názor, že „*odvolací súd sa neriadil dostatočne uvedenými zásadami v prejednávanej veci, keď sa nevysporiadal s dôležitými pre rozhodnutie vo veci skutočnosťami a argumentami a na tieto nedal buď žiadne, alebo nedostačujúce odpovede, a to napriek rozsahu napadnutého rozhodnutia o 17-tich stranách. V nadväznosti na túto skutočnosť sa odvolací súd nemohol potom ani správne vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými námietkami, týkajúcimi sa prejednávanej veci, vznesenými žalovanými 1/, 2/ v priebehu celého, či odvolacieho konania. Za týchto okolností je rozsudok odvolacieho súdu právne nedostatočne vyargumentovaný ako aj nie presvedčivý.*“.

40. Ďalej najvyšší súd konštatoval, že konajúce súdy nevykonali dokazovanie v potrebnom rozsahu a nedali odpoveď na závažné argumenty vznesené žalovanými

v priebehu konania. V tejto súvislosti uviedol, že „žalované 1/, 2/ od začiatku konania argumentovali, že zmluvu o prevode nehnuteľnosti ako aj zmluvu o záložnom práve uzatvárali v dobrej viere, keď si preverili v možnom pre nich rozsahu, všetky relevantné pre platný prevod skutočnosti a okolnosti, ako napríklad list vlastníctva a výpis z katastrálneho úradu, na ktorom nebola žiadna poznámka, naznačujúca akýkoľvek problém s vlastníctvom predávajúceho k nehnuteľnosti. Zmluvu o prevode nehnuteľnosti uzatvárala žalovaná 1/ prostredníctvom realitnej kancelárie, pričom predávajúci MAPI s. r. o. vyhlásil, že na nehnuteľnosti nie sú žiadne ťarchy. Konajúce súdy na túto okolnosť nevykonali dokazovanie a v odôvodnení k tomu nevysvetlili dôvody. Žalovaná 1/ od začiatku konania argumentovala, že vlastníctvo k nehnuteľnosti nadobudla medzičasom vydržaním, keď uplynula 10 ročná vydržacia lehota. Touto podstatnou okolnosťou sa súdy vôbec nezaoberali a v odôvodnení rozhodnutia sa s tým vôbec nevysporiadali, pričom uvedené považuje dovolací súd za závažný argument žalovanej 1/, na ktorý mal dať odvolací súd jednoznačné zdôvodnenie“ (bod 20 a 21 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

41. Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru o prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a uviedol, že „odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, napriek tomu, že žalované 1/, 2/ túto skutočnosť v priebehu konania namietali, ale súdy sa s nimi nevysporiadali, bolo žalovaným 1/, 2/ znemožnené uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP“.

42. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v danom prípade zrušil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti spočívajúcej v nevysporiadaní sa s podstatnými argumentmi žalovaných a v nevykonaní potrebného dokazovania vo veci avšak bez toho, aby v napadnutom uznesení vyslovil taký záväzný právny názor, ktorým by bolo vopred predurčené rozhodnutie krajského súdu o merite nároku sťažovateľov spôsobom, ktorý by eventuálne mohol mať pre nich pri prípadnom ústavne-súdnom prieskume meritórneho rozhodnutia neodstrániteľné následky.

43. Vo vzťahu k sťažovateľmi namietanej arbitrárnosti, nepreskúmateľnosti a nezákonnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v danom prípade nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnuté uznesenie preto nemožno označiť za arbitrárne alebo neodôvodnené v tom zmysle, že by právne závery v ňom obsiahnuté boli zjavne nelogické, ústavne neudržateľné alebo že by najvyšší súd nezohľadnil podstatné skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o podaných dovolaniach. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru o nepreskúmateľnosti či nezákonnosti napadnutého uznesenia. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne zaoberal posúdením prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru o porušení práva žalovaných v 1. a 2. rade na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

44. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, nie do právomoci ústavného súdu ako sa sťažovatelia mylne domnievajú. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (III. ÚS 450/2017, I. ÚS 413/2019).

45. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti podľa názoru ústavného súdu nejde o prípad naplňajúci predpoklady odôvodňujúce možnosť výnimočne preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré nie je konečnej povahy. V danej veci má totiž relevanciu tá skutočnosť, že súdne konanie ešte neskončilo a sťažovatelia môžu svoje námietky uplatniť v pokračujúcom konaní pred krajským súdom, resp. okresným súdom. Ústavný súd rovnako nezistil ani žiaden dôvod, ktorý by z ústavnoprávneho hľadiska spochybňoval závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde

v časti namietaného porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu

46. Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľmi namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu na pokojné užívanie majetku konštatuje, že v danom prípade nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a rovnako ich práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

47. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.3 K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

48. Vo vzťahu k sťažovateľmi namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na to, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy (napr. IV. ÚS 70/2011), a neformuluje tak žiadne základné právo ani slobodu účastníka konania, preto ústavný súd nemôže v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vysloviť porušenie tohto ustanovenia ústavy (napr. III. ÚS 119/2011).

49. Ústavný súd preto aj v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

50. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je

podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu